

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Agricultural Engineering Educational Programs

Rapor Yazımı

Prof. Dr. Deniz ÇOBAN

ZİDEK
Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Gazi Mahallesi Özata Sokak No:21/5 Yenimahalle-ANKARA
Tel: 0 (312) 419 04 99 Faks: 0 (312) 419 04 98
E-posta: info@zidek.org.tr
Web sayfası: <http://www.zidek.org.tr/>

Sunum İçeriği

- **ZİDEK Raporları**
- **Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler**
 - Format
 - Üslup
 - Terminoloji
 - Derinlik/Ayrıntı Düzeyi
 - Yeterli Belgeleme
 - Türkçe'nin ve Yazım Kurallarının Doğru Kullanımı
- **Örnekler**

Raporların Geçirdiği Aşamalar

- **Program Değerlendiricisi Raporu içindeki;**
 - **Form 1** (Eğitim Planı Analizi) ve **Form 2** (Not Belgesi Analizi) formları ziyaret öncesi doldurulup takım başkanına verilir. Ziyaret sırasında güncellenir.
 - **Form 3** (Program Değerlendirici Çizelgesi) sütunları ziyaret öncesi ve ziyaret sırasında doldurulur. Takım toplantılarında ve Sonuç Bildirimi hazırlanırken kullanılır.
 - **Form 4** (Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması) ve **Form 5** (Yetersiz Yanların Özeti) formları kuruma bırakılır.
 - **Form 6** (Sonuç Bildirimi Formu) sözlü olarak sunulur.
- **Taslak Rapor:** Takımın ZAK'a yolladığı taslak rapor
- **Kesin Rapor:** ZİDEK'in kuruma yolladığı değerlendirme raporu

ZİDEK

FORM 1 EĞİTİM PLANI ANALİZİ

Kurum _____ Program _____

LÜTFEN KURUM ZİYARETİNDEN ÖNCE DOLDURUNUZ VE EĞİTİM PLANI ANALİZİNİN BİR KOPYASINI İLK TAKİM TOPLANTISINDA TAKİM BAŞKANINA VERİNİZ. ZİYARET SIRASINDA DERS İÇERİKLERİYLE İLGİLİ YORUM VE ANALİZLERİNİZİ YANSITACAK ŞEKİLDE GEREKLİ DEĞİŞİKLİKLERİ YAPARAK FORMA SON ŞEKLİNİ VERİNİZ.

ZİDEK Eğitim Planı Kategorileri	Kredi ya da AKTS Kredisi		
	Değerlendirme Ölçütleri	Özdeğerlendirme Tablo 5.1	Değerlendirici Görüşü
Matematik ve Temel Bilimler			
Temel Mühendislik Bilimleri ve Disipline Uygun Mühendislik Meslek Dersleri			
Genel Eğitim			

Uygulanan "Disipline Özgü Ölçütler"de yer alan gereksinimlerini lütfen aşağıda listeleiniz	Özdeğerlendirme Raporu	Değerlendirici Görüşü

Aşağıdaki alanların her birinde eğitim planı gereksinimleri sağlanmış mıdır?	EVET	HAYIR
Eğitim planı kapsamlı bir tasarım deneyimiyle tamamlanmaktadır.		
Bu kapsamlı tasarım deneyimi önceki derslerde kazanılan bilgi ve becerilere dayanmaktadır.		
Bu kapsamlı tasarım deneyimi, gerektirdiği kadarıyla, mühendislik norm ve standartlarını ve ekonomi, çevre, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık ve güvenlik, sosyal ve politik boyutların çoğuyla ilgili gerçekçi kısıtları göz önüne almaktadır.		
Uygulanan "Disipline Özgü Ölçütler"deki tasarım deneyimi bileşenleri (varsa) sağlanmaktadır.		

Eğer yukarıdaki kategorilerden herhangi birinde "hayır" işaretlendiyse, söz konusu yetersizliği lütfen "Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması" formunda açıklamayı unutmayınız.

ZİDEK
FORM 2
NOT BELGESİ ANALİZİ

Kurum _____ Program _____

LÜTFEN KURUM ZİYARETİNDEN ÖNCE DOLDURUNUZ VE NOT BELGESİ ANALİZİNİN BİR KOPYASINI İLK TAKİM TOPLANTISINDA TAKİM BAŞKANINA VERİNİZ.

ZİDEK Eğitim Planı Kategorileri	ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri	Kredi ya da AKTS Kredisi ⁽¹⁾									
		Örneklenen öğrencilerce kazanılan krediler ⁽²⁾									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Matematik ve Temel Bilimler											
Temel Mühendislik Bilimleri ve Mühendislik Meslek Eğitimi											
Genel Eğitim											

"Disipline Özgü Ölçütler" de yer alan gereksinimlerini lütfen aşağıda listeleiniz.	Her bir öğrenci ilgili satırdaki gereksinimi sağlıyorsa (✓) sağlamıyorsa (x) işaretleyiniz									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

¹ Öğrenci başarı hesaplamalarında kredi ve AKTS kredisinden hangisi kullanılıyorsa, bu tabloda sadece onu kullanınız.
² Örneklenen öğrencilerce kazanılan krediler kurumdan istenen öğrenci/mezun not belgelerine dayanmalıdır. Bu not belgelerinin Diploma Eki'nde yer alan ve program (müfredat) temelli belgeler değil, öğrencinin her yarıyıl kayıtlı olduğu dersleri, kredilerini ve notlarını kronolojik bir sırada gösteren Öğrenci Not Belgesi olması gerekmektedir.

FORM 3. PROGRAM DEĞERLENDİRİCİ ÇİZELGESİ

Kurum:	Program:
Takım Başkanı:	Ziyaret Tarihleri:
Program Değerlendiricisi:	Program Eş Değerlendiricisi:

İlgili satırda, Eksiklik için "E", Zayıflık için "Z", Kaygı için "K", Gözlem için "G", hiçbir yetersizlik ya da gözlem yoksa (✓) kullanınız.	Bir Önceki Değerlendirme	Ön Tahmin	0. Gün	1. Gün	Çıkış Bildirimi
1. ÖĞRENCİLER					
1.1 Öğrenci kabulü, izleme ve değerlendirme yöntemleri var ve uygulanmakta					
1.2 Yatay ve dikey geçişler, çift anadal, yan dal, ders sayma yöntemleri var ve uygulanmakta					
1.3 Öğrenci değişimi yöntemleri var ve uygulanmakta					
1.4 Danışmanlık ve izleme yöntemleri var ve uygulanmakta					
1.5 Başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi yöntemleri var ve uygulanmakta					
1.6 Mezuniyet koşullarının kontrol yöntemleri var ve uygulanmakta					
2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI (PEA)					
2.1 PEA tanımlanmış					
2.2(a) PEA ZİDEK tanımıyla uyumlu					
2.2(b) PEA kurum fakülte ve bölüm özgörevleriyle uyumlu					
2.2(c) PEA iç ve dış paydaşları sürece dahil ederek belirlenmiş					
2.2(d) PEA kolay erişilebilir şekilde yayımlanmış					
2.2(e) PEA iç ve dış paydaşların gereksinimleri doğrultusunda güncellenmekte					
2.3 PEA'lara ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir süreç tanımlanmış ve işletilmekte (Tanımlanmış bir süreç varsa) Süreç işletilmekte ve amaçlara ulaşıldığı kanıtlanmakta					
3. PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLENDİRME					
3.1 Programın tanımlanmış olan çıktıları tüm ZİDEK çıktılarını kapsıyor Tanımlanmış çıktılar program eğitim amaçları ile tutarlı					
3.2 Program çıktılarına ulaşıldığını dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci tanımlanmış ve işletilmeye başlanmış					
3.3 Mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin aşağıdaki ZİDEK çıktılarına ve varsa ek olarak tanımladıkları çıktıları sağladıkları kanıtlanmış					
i. Matematik, fen bilimleri ve ilgili mühendislik (Ziraat Mühendisliği vb.) disiplinine özgü konularda yeterli bilgi birikimi; bu alanlardaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri, karmaşık mühendislik problemlerinde kullanabilme becerisi					
ii. İlgili Mühendislik alanlarındaki problemleri tanımlama, formüle etme ve çözme becerisi, bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama becerisi					
iii. Mühendislik alanıyla ilgili karmaşık bir sistemi, süreci, cihazı veya ürünü gerçekçi kısıt ve koşullar altında bir başka deyişle eldeki imkanlar ve söz konusu alanın mevcut duru dikkate alınarak belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi ve bu amaçla modern tasarım yöntemlerini uygulama becerisi					
iv. İlgili Mühendislik uygulamalarında karşılaşılan karmaşık problemlerin analizi ve çözümü için gerekli olan modern araçları seçme ve kullanma becerisi, bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi					
v. İlgili Mühendislik alanında karşılaşılan karmaşık problemlerinin veya disipline özgü araştırma konularının incelenmesi için deney tasarlama, deney yapma, alan çalışması, veri toplama, sonuçları analiz etme ve yorumlama becerisi					
vi. Disiplin içi ve çok disiplinli takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi; bireysel çalış becerisi					
vii. Alanında etkin rapor yazma ve yazılı olan raporları anlama, tasarım ve üretim raporları hazırlayabilme, etkin sunum yapabilme, açık ve anlaşılabilir talimat alma ve verme becerisi					
viii. Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği konusunda farkındalık; bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi					
ix. Etik ilkelerine uygun davranma, mesleki ve etik sorumluluk ve mühendislik uygulamalarında kullanılan standartlar hakkında bilgi					
x. Mühendislik alanıyla ilgili proje yönetimi, risk yönetimi ve değişiklik yönetimi gibi, iş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi; girişimcilik, yenilikçilik hakkında farkındalık; sürdürülebilir kalkınma hakkında bilgi					
xi. Mühendislik uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlarda sağlık, çevre ve güven üzerindeki etkileri ve çağın mühendislik alanına yansıyan sorunları hakkında bilgi; mühendislik çözümlerinin hukuksal sonuçları konusunda farkındalık					
Program tarafından tanımlanmış ek çıktılar					

FORM 3. PROGRAM DEĞERLENDİRİCİ ÇİZELGESİ

Kurum:	Program:
Takım Başkanı:	Ziyaret Tarihleri:
Program Değerlendiricisi:	Program Eş Değerlendiricisi:

İlgili satırda, Eksiklik için "E", Zayıflık için "Z", Kaygı için "K", Gözlem için "G", hiç bir yetersizlik ya da gözlem yoksa (✓) kullanınız.	Bir Önceki Değerlendirme	Ön Tahmin	0. Gün	1. Gün	Çıkış Bildirimi
4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME					
4.1 Kurulmuş ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır					
4.2 Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır					
5. EĞİTİM PLANI					
5.1 Programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarına destekleyen bir eğitim planı (müfredan) var ve bu eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve Ölçüt 10'da verilen disipline özgü bileşenleri içeriyor					
5.2 Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti etmekte					
5.3 Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmakta					
5.4.(a) Eğitim planı en az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında matematik ve temel bilim eğitimi içermekte. (Temel bilim eğitimi ilgili disipline uygun ve deneysel çalışmalarla destekleniyor.)					
5.4.(b) En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında ziraat meslek eğitimi var					
5.4.(c) Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim var					
5.5 Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, mühendislik standartlarını ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana tasarım deneyimivle, mühendislik uygulamasına hazır hale getirilmekte					
6. ÖĞRETİM KADROSU					
6.1.(a) Öğretim kadrosu öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürülebilirliği sağlamak için sayıca yeterli					
6.1.(b) Öğretim kadrosu programın tüm alanlarını kapsamak için sayıca yeterli					
6.2 Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip					
6.3 Atama ve yükseltme yöntemleri var ve uygulanmakta					
7. ALTYAPI					
7.1 Eğitim için kullanılan alanlar (derslikler, laboratuvarlar) ve teçhizat yeterli					
7.2 Ders dışı etkinlik, sosyal ve kültürel, mesleki gelişim altyapıları yeterli					
7.3 Modern mühendislik araçları ve bilişim teknolojisi altyapısı yeterli					
7.4 Kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde					
7.5 Güvenlik önlemleri ile engeller için altyapı düzenlemeleri var					
8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR					
8.1 Kurumsal destek ve liderlik ile parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilirliğini sağlayacak düzeyde					
8.2 Kaynaklar nitelikli bir öğretim kadrosunu çekme, tutma ve mesleki gelişimini sürdürme açısından yeterli					
8.3 Kaynaklar, altyapı ve teçhizatın temin etmek, bakım yapmak ve işletmek için yeterli					
8.4 Destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmakta; teknik ve idari personel sayıca ve nitelik olarak yeterli					
9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ					
Rektörlük, fakülte, bölüm ve diğer alt birimler düzeyindeki karar alma süreçleri program çıktılarına gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmiş					
10. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER					
Programa özgü ölçütler sağlanıyor					

ZİDEK

FORM 4

PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU YETERSİZLİKLERİN VE GÖZLEMLERİN AÇIKLANMASI

(ÇIKIŞ TOPLANTISINDA BİR KOPYASINI KURUMA VERİNİZ)

Kurum: _____ Program: _____
Değerlendirici: _____ Tarih: _____
Eş Değerlendirici: _____ Takım Başkanı/Eş Başkanı: _____

Aşağıda, program ile ilgili yetersizlikler ve gözlemler hakkında ayrıntılı bilgi sunulmaktadır.⁽¹⁾
(Bir ölçütle ilgili herhangi bir yetersizlik ve gözlem yoksa, bu durumu belirtiniz)

1. ÖĞRENCİLER

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

3. PROGRAM ÇIKTILARI

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

5. EĞİTİM PLANI

6. ÖĞRETİM KADROSU

7. ALTYAPI

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

10. DİSİPLİNE ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Kuruma Önemli Notlar:

1. Bu formdaki metinlerin, bu aşamada, kurumunuz dışında kullanılmaması, kurum içinde ise (üniversite üst yönetimi dışında) her metnin yalnızca ilgili programları yürüten bölüm ile sınırlı kalarak kullanılması beklenmektedir.
2. Form 4 ve Form 5 ile bildirilen yetersizlikler ZAK tarafından gözden geçirilmekte ve

¹ Ara Değerlendirme ve Kanıt Göster değerlendirmelerinde, bir önceki ZİDEK değerlendirme raporunda yer verilmemiş olmasına karşın, saptanan yeni yetersizlikler ve gözlemler bu formun arkasında "Bir Önceki Değerlendirmede Yer Verilmemiş Ek Yetersizlik ve Gözlemler" başlığı altında yer almalıdır.

ZİDEK

FORM 5

PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU YETERSİZLİKLERİN ÖZETİ

(ÇIKIŞ TOPLANTISINDA BİR KOPYASINI KURUMA VERİNİZ)

Kurum: _____ Program: _____
Değerlendirici: _____ Tarih: _____
Eş-Değerlendirici: _____ Takım Başkanı/Eş Başkanı: _____

PROGRAM ÖLÇÜTLERİ	İlgili satırda Eksiklik için "E", Zayıflık için "Z", Kaygı için "K", Gözlem için "G" kullanınız ^{(1),(2)} . Bir ölçütle ilgili olarak programın hiç bir yetersizliği bulunmuyorsa ilgili satıra (✓) işareti koyunuz.				
	Değerlendirici tarafından doldurulacak sütunlar			ZAK tarafından doldurulacak sütunlar	
	Bir önceki değerlendirme	Çıkış bildirimi	+30-60 gün sonucu	Tutarlılık sonucu	ZAK kararı
1. ÖĞRENCİLER					
2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI					
3. PROGRAM ÇIKTILARI					
4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME					
5. EĞİTİM PLANI					
6. ÖĞRETİM KADROSU					
7. ALTYAPI					
8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR					
9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ					
10. DİSİPLİNE ÖZGÜ ÖLÇÜTLER					

¹ Terimlerin Tanımı:

Eksiklik: Bir ölçütün sağlanmadığının bildirimidir. Dolayısıyla, program ölçütü uyum içinde değildir. Bu ölçütün sağlanması için kurum tarafından acil önlemler alınması gereklidir.

Zayıflık: Bir ölçütün kısmen sağlandığını, ancak bu durumun zorlukla elde edildiğini ve bir sonraki genel değerlendirmeye kadar programın niteliğinde bir bozulma olmayacağı garantisini bulunmadığını gösterir. Dolayısıyla, ölçütün daha kuvvetli bir şekilde sağlanması için kurum tarafından düzeltici önlemler alınması gereklidir.

Kaygı: Bir ölçütün halen sağlandığını, ancak bu durumun yakın bir gelecekte değişme potansiyelinin olduğunu ve bu ölçütün ileride sağlanmayabileceğini gösterir. Dolayısıyla, ölçütün sağlanmasının devamını garanti etmek için kurum tarafından olumlu bir girişim yapılmasında yarar vardır.

Gözlem: Değerlendirmede kullanılan ölçütler ile doğrudan ilgili olan veya olmayabilen bir izlenim, yorum veya öneridir ve kurumun programlarını daha da geliştirmek için gösterdiği sürekli çabalara yardımcı olmak üzere belirtilir.

² Ara Değerlendirme ve Kanıt Göster değerlendirmelerinde, bir önceki ZİDEK değerlendirme raporunda yer verilmemiş olan fakat bu ziyaret sırasında fark edilmiş olan yeni yetersizlikler ve gözlemler bu formda kullanılmaz. Ancak, bir önceki değerlendirmeden sonra ortaya çıkan ve bu dönem fark edilen yetersizlikler bu formda dikkate alınmalıdır.

ZİDEK

FORM 6

PROGRAM İÇİN ÇIKIŞ BİLDİRİMİ

(ÇIKIŞ TOPLANTISINDA OKUNMALIDIR – KURUMA KOPYASI VERİLMEZ)

Çıkış Görüşmesinde okunmak üzere hazırlanacak Program Çıkış Bildiriminde, önce ilgili program için belirlenen güçlü yönler vurgulanmalıdır⁽¹⁾. Daha sonra programda her bir ölçüt için belirlenen eksiklik, zayıflık, kaygı ve gözlem değerlendirmeleri ölçüt ve alt-ölçüt numarası sırasında, kısa gerekçelerini vererek, konuşma dilinde yazılmış şekilde okunmalıdır.

Özellikle eksiklik, zayıflık ve kaygıların anlatımında, mümkün olduğunca ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri referans alınmalı ve ölçütlerdeki dil kullanılmalıdır.

PROGRAM ÇIKIŞ BİLDİRİMİ

¹ Ara Değerlendirme ve Kanıt Göster değerlendirmelerindeki çıkış görüşmesi uygulaması aşağıdaki şekilde yapılmalıdır:

- Takım tarafından herhangi başka bir programın genel değerlendirmesi yapılmıyorsa, takım başkanı tarafından sunulan ilk bölümde kurumsal güçlü yanlar, yetersizlikler, gözlemler kısımları kullanılmamalıdır.
- Bir önceki ZİDEK raporunda bildirilen yetersizlikler ve gözlemlerin her birine çok kısa birer gönderme yapılarak

Format: Program Değerlendirme Formu- Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması

Örnek:

Ölçüt 1. ÖĞRENCİLER

Bu ölçüt ile ilgili herhangi bir yetersizlik ya da gözlem bildirimini bulunmamaktadır.

Ölçüt 5. ÖĞRETİM PLANI

Ölçüt 5.1'e göre her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı olmalıdır.

Programın mevcut öğretim planının program çıktılarını destekler nitelikte olduğu anlaşılmıştır. Ancak, Ölçüt 3.3(e) ZİDEK çıktısında aranan “**deneysel tasarlama**” becerisinin kazandırıldığı tek ders olan XYZ dersinin içeriğinde yapılması planlanan değişiklikler sonucu bu çıktının ileride tüm öğrencilere kazandırılmayabileceği potansiyelinin bulunduğu saptanmıştır. Bu nedenle, **Ölçüt 5.1 ile ilgili kaygı bildirimini yapılmıştır.**

Format: Program için Çıkış Bildirimi

- **Bildirim sözlü yapılacağı düşünülerek hazırlanır:**
 - Kısa ifadeler kullanılır.
 - Gerekçeler özetlenip sonuçlar vurgulanır.
- **Bildirimin içeriği:**
 - Programın Güçlü Yanları
- **Programa İlişkin Yetersizlikler ve Gözlemler:**
 - Yetersizlikler ve gözlemler ölçütler bazında sıralanır
 - Bir ölçüte ilişkin değerlendirmeler alt ölçüt sırasına göre yazılır.

Format: Taslak ve Kesin Raporlar

- **Giriş: Programı yürüten bölüme ilişkin özet bilgiler**
- **Değerlendirme sonuçları**
 - Programın Güçlü Yanları,
 - Programa İlişkin Yetersizlikler ve Gözlemler;
 - Yetersizlikler ve gözlemler ölçütler bazında sıralanır
 - Bir ölçüte ilişkin değerlendirmeler alt ölçütler bazında şıklar halinde sıralanır. İstisnalar dışında, bir alt ölçüt için tek bir yetersizlik bildirimini yapılmalıdır (İstisnalar: 2.2, 3.3, 5.4 ve 6.1 numaralı alt ölçütler).
 - Her yetersizlik bildirimine ilgili ölçüte gönderme yaparak (doğrudan alıntı yaparak, tanımlara yeni ifadeler eklemeyen, onları gelişigüzel kısaltmadan) başlanır.
 - Değerlendirmelerle ilgili ayrıntılı gerekçeler verilir.
 - Kurumun 30-gün yanıtları mutlaka kullanılır ve çıkış bildirimindeki değerlendirmeyi değiştirip değiştirmediği gerekçesiyle açıklanır.

ZİRAAT FAKÜLTELERİ EĞİTİM PROGRAMLARI
DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ

(ZİDEK)

ÖRNEK ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ
SÜT TEKNOLOJİSİ LİSANS PROGRAMI
DEĞERLENDİRME RAPORU

Ziyaret Tarihleri: 19-21 Aralık 2021

GİRİŞ

Örnek Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü tarafından yürütülmekte olan Süt Teknolojisi lisans programının ilk kez genel değerlendirme sonuçları raporun bu kısmında sunulmuştur. Kurum ziyareti 19-21 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme, ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri Sürüm 2.2'ye göre yapılmıştır.

Süt Teknolojisi Bölümü'nün temelini, 1958 yılında senato kararıyla açılmasına karar verilmiş ve aynı yıl Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden naklen başkanlığına atanan Prof. Dr. Rauf Cemil Adam tarafından kurulmuş olan, Süt Teknolojisi Kürsüsü oluşturmaktadır. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na dayalı olarak üniversitelerde akademik teşkilat yönetmeliğinin 1982 yılında geçerlilik kazanması ile kürsüler Anabilim Dalı şekline dönüştürülmüş, yönetmeliğin 13. maddesi gereği Süt Teknolojisi Anabilim Dalı, Tarım Ürünleri Teknolojisi Bölümü içinde yer almıştır.

1990 yılında Tarım Ürünleri Teknolojisi Bölümü kapatılarak, Süt Teknolojisi Anabilim Dalı, Süt Teknolojisi Bölümüne dönüştürülmüştür. Bölüm ilk olarak 1990-1991 eğitim-öğretim döneminde öğrenci alarak lisans eğitim-öğretimine başlamıştır. Yıllar içerisinde ülkemiz gereksinimleri ve YÖK uygulamaları kapsamında eğitim programımızda yapılan değişiklikler. 1990 – 1998 arası Ziraat Fakültesi, Süt Teknolojisi Bölüm Eğitimi 1999 – 2002 arası Ziraat Fakültesi, Hayvansal Üretim Programı, Süt Teknolojisi Alt Program, 2003 – 2008 arası Ziraat Mühendisliği Süt Teknolojisi Alt Programı, 2009 – 2010 eğitim-öğretim yılından itibaren Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü olarak lisans eğitimine devam etmektedir. Bölümde, Süt Teknolojisi Lisans Programı yanında, yüksek lisans ve doktora programları da yürütülmektedir.

Süt Teknolojisi Bölümü'nün, öğretim kadrosu tam zamanlı 5 Prof. Dr., 4 Doç. Dr. ve 2 araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Bölümde 2020-2021 eğitim-öğretim yılında 121 lisans, 18 yüksek lisans ve 10 doktora öğrencisi kayıtlı bulunmaktadır.

Kurum, değerlendirme takımınca çıkış bildiriminden sonra kuruma bırakılan Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması formunda yer alan yetersizlik ve/veya gözlem bildirimlerine +30-gün yanıtı vermiştir.

Programın Güçlü Yönleri

1. Bölüm yönetiminin ve öğretim üyesi kadrosunun ZİDEK akreditasyonunu içselleştirdiği ve programın gelişimi için yoğun emek harcadıkları anlaşılmıştır.
2. Süt Teknolojisi Bölümünün, toplumun farklı kesimlerinden güçlü dış paydaşlara sahip olduğu anlaşılmıştır.
3. Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında öğrencilerin topluma hizmet konusunda projeler gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Programa ilişkin Yetersizlikler ve Gözlemler

Ölçüt 1. Öğrenciler

- a) Ölçüt 1.1.3'e göre Kontenjanlar ve programa kabul edilen öğrenci sayılarıyla bu öğrencilerle ilgili göstergelerin yıllara göre değişiminin bir değerlendirmesini verilmesi, Programa kabul edilen öğrencilerin, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya ne düzeyde sahip olduklarının gösterilmesi beklenir.

Programın kontenjanları ile ilgili nihai kararın birim tarafından belirlenmemiş olması nedeniyle,

Ölçüt 1.1 için kaygı bildiriminde bulunulmuştur.

- b) Ölçüt 1.2'e göre, yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Programda yatay ve dikey geçişler, çift anadal, yan dal, ders sayma yöntemleri bulunmaktadır. Ancak son beş yıl verilerine göre programda çift anadala başlamış olan başka programın öğrenci sayısı ve başka bölümlerde çift anadala başlamış olan program öğrenci sayısının olmayışı (sıfır), ileriki yıllarda bu değişime katılacak öğrenci olmayacağı kanaatini oluşturmaktadır. Bu nedenle, Ölçüt 1.2'ye göre **kaygı bildirimini yapılmıştır.**

Kurumun +30-gün yanıtında, öğrencilerin iki farklı bölüm ile Çift Anadal ve Yan Dal yapabilmesine olanak sağlamak için girişimler gerçekleştirilmiştir.

Bu girişim olumlu olarak değerlendirilmiştir. Ancak henüz bu değişime katılan öğrenci olmaması nedeniyle Ölçüt 1.2'ye göre **kaygı bildirimini korunmuştur.**

İlgili ölçütten alıntı

Ziyaret sonunda yapılan değerlendirme

İlgili ölçütten alıntı

Ziyaret sonunda yapılan değerlendirme

Kurumun +30-gün yanıtı

+30-gün yanıtı sonrası yapılan değerlendirme

Ara Değerlendirmelerde Kullanılacak “Rapor Formatı”

- **Hazırlanacak raporlarda (Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması/Çıkış Bildirimi/Taslak Rapor) bir önceki değerlendirmelerde belirtilen yetersizliklerin ne ölçüde giderilmiş olduğu belirtilir**
- **Önceki değerlendirmeye ilişkin Kesin Rapor’da yer alan değerlendirme gerekçelerine ve sonuçlarına uygun ölçüde gönderme yapılır:**
 - Çıkış görüşmesinde çok özet olarak
 - Taslak raporda, önceki değerlendirmeye ilişkin Kesin Raporda yer alan tüm açıklamalardan alıntı yaparak

Ara Değerlendirmelerde Kullanılacak “Rapor Formatı” (devam)

- **Bir ölçüt ile ilgili olarak bir önceki değerlendirmede yetersizlik ya da gözlem bildirilmemişse bu durum raporda belirtilir**
- **Değerlendirme sırasında, bir önceki değerlendirmede belirtilmemiş yetersizlikler belirlenirse:**
 - Bu yetersizlikler de değerlendirme raporunun ayrı bir bölümünün altında yer alır, ancak akreditasyon kararını etkilemez.
 - Ancak bu yetersizliğin bir önceki ziyaret sonrasında ortaya çıktığı belirlenirse, o zaman ilgili ölçüt altında yetersizlik olarak belirtilir ve akreditasyon kararını etkileyebilir.

b) İki yıl önceki genel değerlendirmede, Gıda Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinin normal ve ikinci öğretim lisans programları ile lisansüstü programlarda ders vermekte olması ve üçünün Üniversitedeki yöneticilik görevleri dolayısıyla normalin altında bir ders yüküne sahip olması nedenleriyle Bölümdeki diğer öğretim üyelerinin normalin üstünde bir ders yüküne sahip olmalarının bu öğretim üyelerinin Ölçüt 6.1(a)'da sıralananları istendik düzeyde yerine getirmede sınırlamalar koymakta olduğu, ayrıca araştırma görevlisi sayılarının anabilim dalları arasında dengeli dağılmamış olduğu saptanmış ve tüm bu nedenlerle, **kaygı** bildirim yapılmıştı.

İki yıl önce yapılan değerlendirme

Bu yıl yapılan ara değerlendirmede, Bölüme 3 yardımcı doçent ve 1 öğretim görevlisinin atandığı, üst yönetimde görev yapan öğretim üyelerinden birinin görevinin sona ererek Bölüme döndüğü, ayrıca anabilim dalları arası dengenin yeni araştırma görevlisi atamalarıyla sağlanmış olduğu saptandığından, Ölçüt 6.1 ile ilgili **kaygı** bildirim **kaldırılmıştır**.

Bu yıl yapılan değerlendirme

c) İki yıl önceki genel değerlendirmede, Bölüm öğretim kadrosunun iki öğretim üyesi dışındakilerin tüm derecelerini Örnek Üniversitesi'nden almış olmalarının sonucu oluşan içten beslenme sorunu Ölçüt 6 ile ilgili **gözlem** olarak değerlendirilmişti.

Bu yıl yapılan ara değerlendirmede, Bölüme yeni katılan yardımcı doçentlerden sadece birinin başka bir üniversiteden doktora derecesi olduğu ifade edilmiştir. Bu olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Ancak, kurum dışı doktoralı sadece bir öğretim üyesinin atanması ile şu andaki öğretim üyesi tablosunu değiştirmek mümkün değildir. Bölüm içten beslenmeyi zaman içinde giderecek bir personel planlaması ve yaklaşımı da sunmamıştır. Bu nedenle, Ölçüt 6 ile ilgili **gözlem** bildirim **devam etmektedir**.

Kurumun 30-gün yanıtında, bu değerlendirmeye ilişkin herhangi bir yeni bilgi ya da açıklama verilmediğinden **gözlem** bildirim **korunmuştur**.

Ölçüt 7. Altyapı:

İki yıl önceki değerlendirmede, bu ölçüt ile ilgili herhangi bir yetersizlik ya da gözlem bildirim yapılmamıştı.

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

- **Üslup:** Yalın, net, yapıcı, resmi olmalıdır.
- **Terminoloji:** ZİDEK'in ve kurumun kullandığı terimleri içermelidir.
- **Derinlik/Ayrıntı düzeyi:**
 - Aynı kurum içindeki farklı programların raporları derinlik/ayrıntı düzeyi açısından tutarlı olmalıdır
 - Rapor tipine göre farklı ayrıntı düzeyi:
 - Çıkış bildirim: Dinlerken anlaşılacak düzeyde ayrıntı içermelidir
 - Yetersizliklerin açıklaması formu: Gerekçeleri özetleyen düzeyde ayrıntı verilmelidir
- **Yeterli belgeleme:** Raporlanan değerlendirmeler verilere, kanıtlara, gözlemlere ve bunların ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri ile ilişkilerine dayandırılmalı
Taslak rapor: Gerekçelerin açıkça anlaşılmasını sağlayacak düzeyde ayrıntı içermelidir
- **Türkçe yazım kurallarının doğru kullanımı**

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Agricultural Engineering Educational Programs

Teşekkürler...

ZİDEK
Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Gazi Mahallesi Özata Sokak No:21/5 Yenimahalle-ANKARA
Tel: 0 (312) 419 04 99 Faks: 0 (312) 419 04 98
E-posta: info@zidek.org.tr
Web sayfası: <http://www.zidek.org.tr/>